

og Regjeringen, holdt paa det Princip, at ordinerede Geiftlige i Folkekirken ikke bør være active Combattanter. Igeover derfor har man gjort gjældende, at de burde være det, og til Støtte derfor paaberaabt sig Hærlovens og Grundlovens Beſtemmelſer. Lad os nu ſee, hvor conſequent diſſe to Sider nu ſtaaer ligeoverfor hinanden. De Herrer, der vilde, at Geiftlige ſkulde gaae i Krig, fordi der efter deres Formening ellers ſtete et Brud paa Grundlovens Princip og Hærlovens Beſtemmelſer, have ſtykkeviis opoffret, hvad der, naar de faſtholde deres Princip, ikke kunde offres. De vilde have de Geiftlige fritagne for Tjeneste i Forſtærkningen; de vilde endvidere have vedtaget, at de, eſſerat have tjent i de første 4 Aar i Linien, kun ſkulde kunne indkaldes i Krigstid, men ikke i Fredstid — hvorved det da i Forbigaaende ſagt vil blive Tilfældet, at de, naar Kriſen kommer, vilde have miſtet deres Dygtighed ſom Solbat — og ſaa har man endelig dertil ſøiet en Forklaring, et Slags, jeg kunde næſten kalde det, Udenretsløſte, ſom jo egentlig Intet betyder, idet det nemlig er blevet ſagt, at Meningen jo ikke er, at de nogenſinde ſkulde gjøre Tjeneste ſom Combattanter. De have alſaa ſtillet det ſaaledes ved en, ſom de ſige, heldig Tvethighed, at Regjeringen heri kan finde en Udvei til, naar den indkalder ordinerede Geiftlige i Krigstid, da alene at udtage dem til Tjeneste ſom Præſter. Men imedens man alſaa har ſagt eller ſiger, at det i Virkeligheden ikke ſkal ſtee, at de indkaldes til Krigstjeneste, ſaa ſiger man ſamtidigt dermed, at det Princip, at det bør ſtee, alligevel ſkal ſtaaer i Loven. Og nu forlanger man da af Landſtinget, at Landſtingets Fleertal ſkal opgive ſit eget Princip, og ſkal tiltræde det Princip, ſom er opſtillet fra den anden Side, det Princip, ſom man, ſom ſagt, ſtykkeviis har fraveget og derved fraſjendt ſin Sandhed. Det ſkulde vi tiltræde i Henhold til en Tvethighed, ſom gjør, at man venter, at Miniſteren dog ikke vil føre Principet igjennem; men hvad Trøſt indeholder denne Tvethighed med Henſyn til de virkelige Forhold, til Realiteten, til ſelve Principet? Slet ingen! Den nuværende Miniſter vil ikke indkalde dem; men enhver Anden kan! Naar vi

vedtage Fleertallets Forſlag, det, der er vedtaget i det andet Thing, tage vi vort eget Princip tilbage, og opſtille det ligefrem modſatte Princip. De ſkulde indkaldes, — men vi haabe rigtignok, at de ikke vilde blive anvendte ſom Combattanter; de ſkulde indkaldes, ſtaaer der, men ikke, at de ſkulde indkaldes ſom Combattanter. Vi ſkulde alſaa trøſte os ved en Tvethighed, ja ved Noget, der er mere end en Tvethighed, ved at antage, at fremtidige Juſtitsminiſtre ligefom den nuværende vilde fravige, hvad der er den naturlige Mening af det, der bliver ſtaaende i Loven. Thi naar det om alle Andre hedder, at de indkaldes, ſaa forſtaaes derved, at de indkaldes ſom Combattanter, men naar der om de Geiftlige ſtaaer, at de ſkulde indkaldes i Krigstid, ſaa ſkal dette ikke have det Samme at betyde ſom ellers Indkaldelse i Krigstid; men man ſkal underforſtaaer noget Andet, nemlig: ikke ſom Combattanter, men ſom Feltpræſter. Er det en Trøſt at holde ſig til, der hviler paa en ſaadan Tvethighed? Kan man holde ſig dertil, er det værdigt, er det ſømmeligt for nogen lovgivende Magt eller for nogen Deel af den lovgivende Magt, at vedtage Noget, der ophæver det Princip, man anſeer for rigtigt, der faſtſlaaer det modſatte Princip, i Haab om, at det Princip, der ſtaaer i Loven, ikke ſkal blive gjennemført i Virkeligheden. Jeg ſynes dog, der er Grund her for Landſtinget til at tage ſig ſammen og ſtemme, ſom det har ſtemt tidligere; behøves det nogenſinde, at man ſkal ſamle ſin Kraft, da er her ſandelig et Tilfælde, hvor Landſtinget maa ſamle ſig og vedkjende ſig, hvad der er dets virkelige Mening. Heltene vilde jeg votere for det, ſom Folkethinget har vedtaget, i den Mening, at de Geiftlige ſkulde indkaldes og bære Muſketten, end votere for det, idet jeg ſagde: Jeg vedtager det; der ſkal ſtaaer, at de ſkulde indkaldes i Krigstid; men jeg vedtager det, idet jeg underforſtaaer: De ſkulde ikke ſægte. Det er uværtdigt.

N. Niſmusſen: Saalænge der er Liv, er der Haab, ſiger man, og derfor vil jeg tillade mig at ſige et Par Ord. Jeg vil ſtrag erklære, at jeg for mit Vedkommende er ontrent lige glad, hvadenten denne Lov vedtages